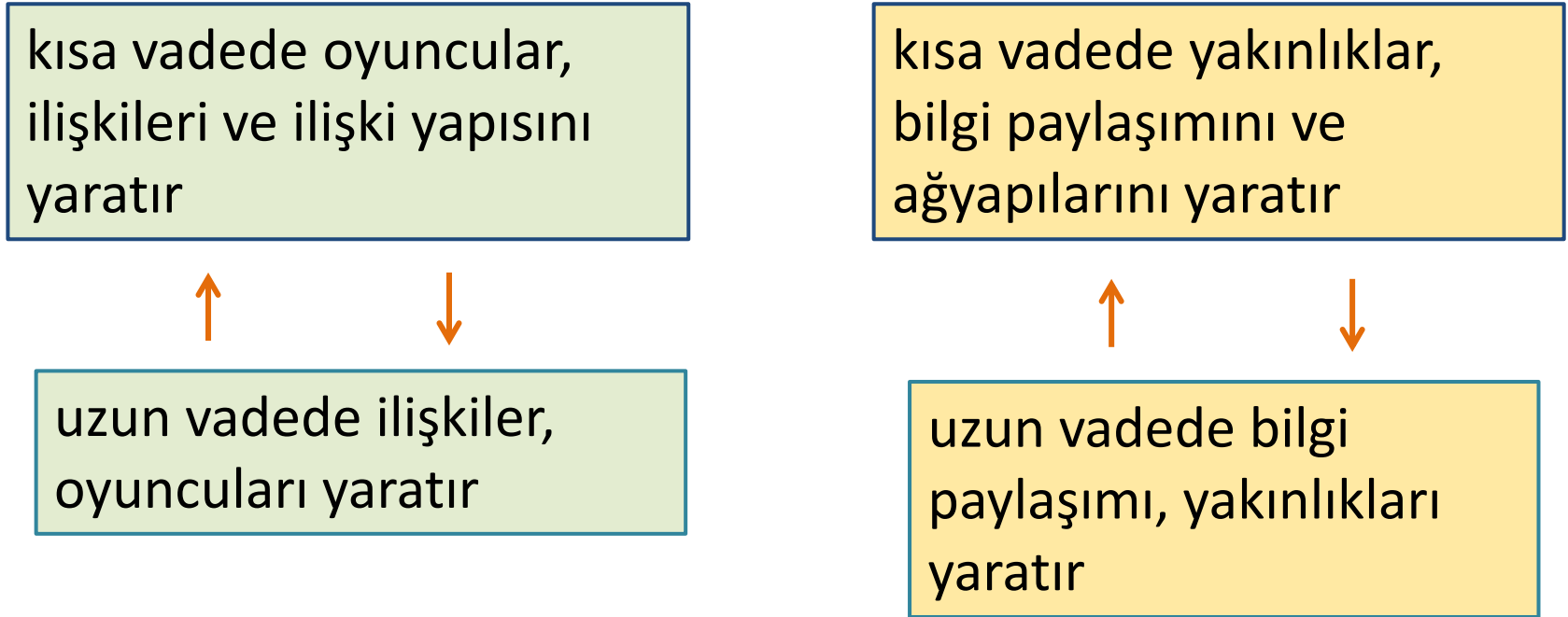

BÖLGESEL ÜSTÜNLÜK İNŞASI

Metin Durgut

Planlama Semineri, Kasım 2015

FAİL – YAPI İLİŞKİSİ

FAİL – YAPI İLİŞKİSİ

ekonomik faaliyet
yerelleşir, belli
mekanlarda yığılışır

yığılışma ekonomileri,
yerel yapıyı ve faaliyeti
dönüştürür

inovasyon faaliyeti yerelleşir,
sistemleşmek için uygun
koşullara sahip bölge arar

inovasyon sistemi,
inovasyon performansını
iyileştirir

Uluslararası ekonomik faaliyetin aradığı 'bilgi, ilişkiler, öğrenme ve kurumsal koyuluk' vb. uzak rakiplerin kolay karşılık veremeyeceği rekabetçi üstünlükler artan biçimde yerel katmanda ortaya çıkmaktadır.

Coğrafi yoğunlaşma, inovasyon ve rekabetçilik için uygun başarı koşullarını yaratır.

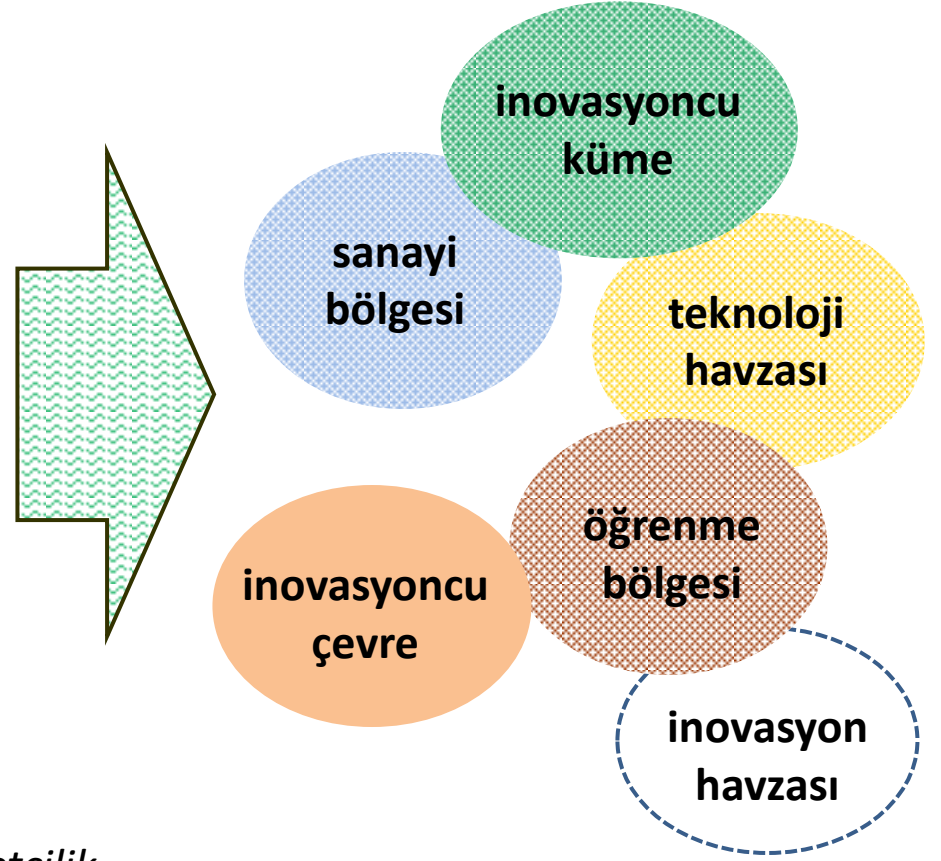
Öğrenme ve inovasyonun somut olarak gerçekleştiği gerçek tabandır.

Yaratıcı yıkımın sürekli olduğu, yeni sanayilerin yaratıldığı veya çekildiği yöredir.

İnovasyon yöresel olarak gömülü bir süreçtir, tekil mekanların sosyal ve kurumsal koşulları bağlamında yorumlanmalıdır.

İnovasyon sürecini etkileyen yöresel etkenler kuramsal çalışmaların odağı haline gelmiştir (sanayi bölgesi, teknoloji bölgesi, inovasyoncu çevre, öğrenen bölge, inovasyoncu küme, bölgesel inovasyon sistemi gibi).

YIĞINLAŞMA

artan rekabetçilik

pasif etkileşimler

işbirliği etkileşimleri

ağyapılar

BÖLGE ve EKONOMİ

ekonomi

ekonomi, teknolojik ilgililiklerin sanayileri birbirine eklemlediği bir ağyapıdır (sınai uzam)

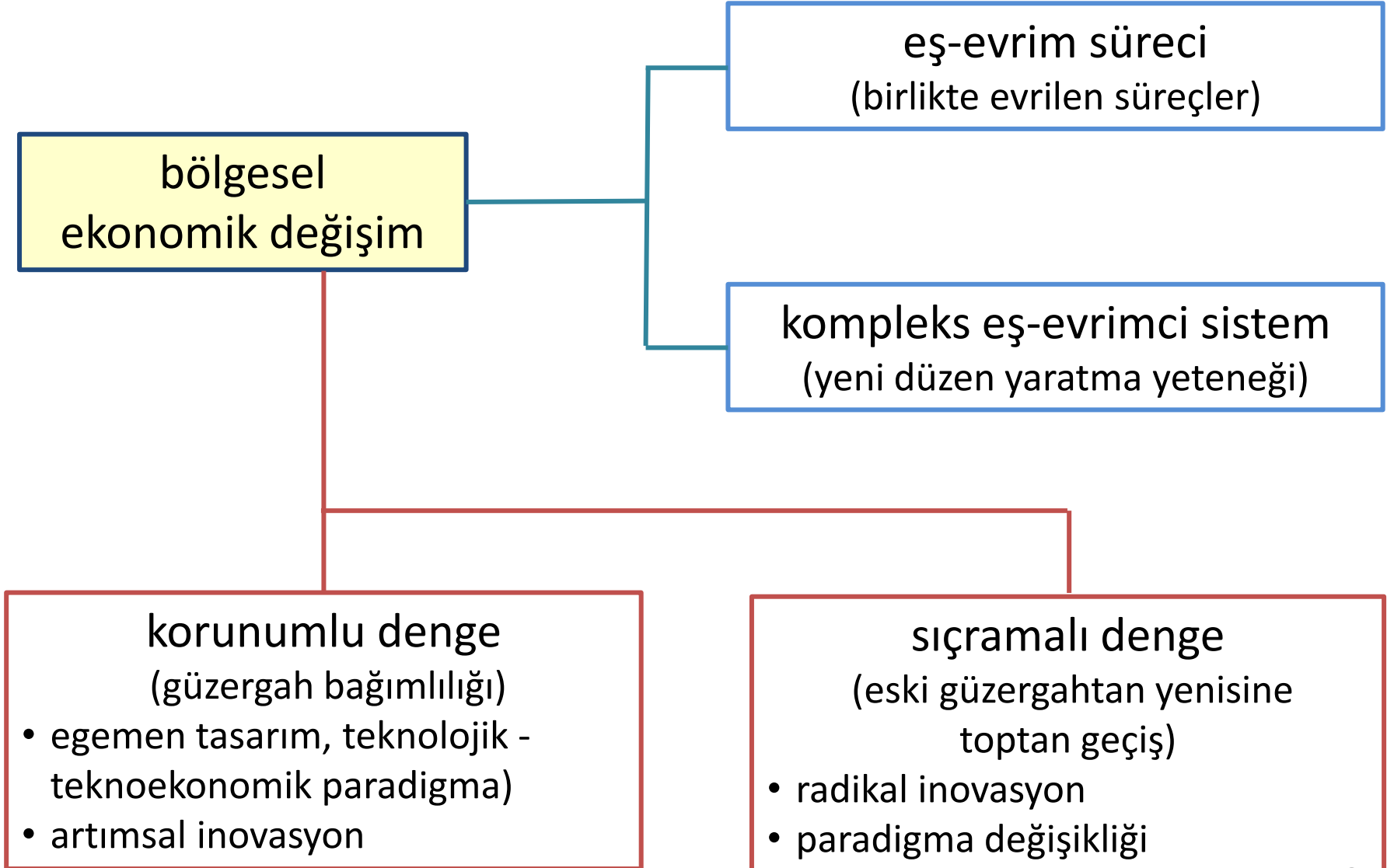
yapısal değişim, yeni sanayilerin çıktığı bir dallanma sürecini izler (sınai ilgililik)

bölge

genelde, bölge mevcut sanayilerle teknolojik ilgisi olan sanayilere dallanır (evrimci perspektif)

ilgili sanayiler arasındaki çeşitlilik öğrenme ve inovasyon performansını güçlendirir

EKONOMİK DEĞİŞİM KOMPLEKSİTESİ

GÜZERGAH BAĞIMLILIĞI

Bir teknoloji, kuruluş veya sanayinin gelecekte izleyeceği olası evrilme yörüngeleri (güzergahlar), söz konusu sistemin hem geçmişteki hem de şimdiki durumu ile şartlanır, onların izlerini taşır.

Geçmiş zaman olasılıkları belirler ve işaret eder, şimdiki zaman bu olasılıkların keşfini yönlendirir.

Teknolojik gelişme, ortaya çıktıkları teknolojik paradigmalardan etkisi ile 'güzergaha bağımlı' yörüngeler izler.

Tarih önemlidir, çünkü gelecek geçmişte başlar.

Güzergah: yol boyu (path)

Güzergah bağımlılığı: path dependence

YENİ GÜZERGAH YARATMAK

Ekonomik yapıyı radikal biçimde dönüştüren 'yaratıcı yıkım fırtınaları' ile yeni güzergahlar zuhur eder.

Evrimci kuram,

- bu değişimlerin nasıl ortaya çıktığını
- yeni güzergahların nasıl yaratıldığını
- değişimi izleyen büyümenin ve gelişimin nasıl güzergaha bağımlı hale geldiğini

araştıran önemli bir yaklaşımdır.

Örnek

Radikal inovasyonun yaygınlaşması eşik düzeyi yakalayınca , mevcut teknolojik paradigma bağlamında süren üretim usulünden yeni üretimlere geçiş aşaması başlar.

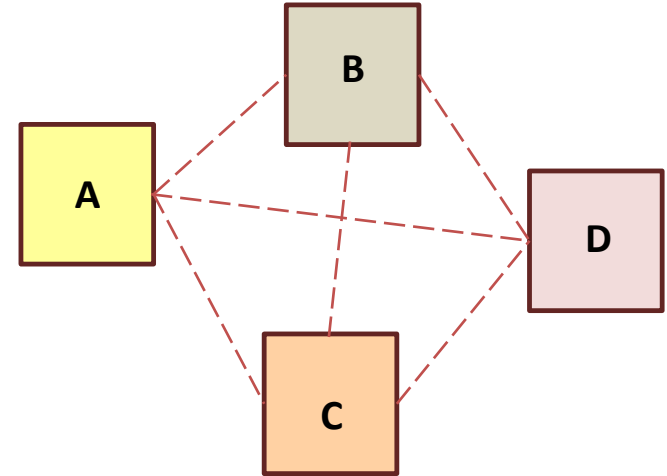
Zuhur: ortaya çıkma (emergence)

İLGİLİLİK - TAMAMLAYICILIK

Küresel rekabet baskısı ve hızlı bilimsel-teknolojik değişim ortamı sanayilerin,

- tamamlayıcı kaynaklara ve yeteneklere erişimini ve
- tamamlayıcı/ilgili diğer sanayilerle ilişkisini gerekli kılmaktadır.

Bu erişimler örneğın, işbirliği yapıları içinde gerçekleştirilen inovasyon faaliyeti veya tamamlayıcı yatırımların varlığını arayan yeni yatırım için uygun koşulları yaratır.

İlgili/tamamlayıcı nitelikte faaliyet alanlarının varlığı (özellikle bilgi tabanları ve yetenekler yönünden) öğrenmeye, inovasyona ve gelişmeye yol açar, yeni faaliyet alanlarını doğurur.

KURULUŞLAR ARASI YAKINLIKLAR

İLGİLİLİKLER

İlgililik kavramı, sektörlerin ve kuruluşların doğasından gelen özellikleri ile ilişkilidir.

Örtüşen yönleri bulunan değişik ilgililik tanımları ve ölçümleri bulunmaktadır;

- sanayiler arası ilgililik
- teknolojik ilgililik
- ürün ilgililiği
- beceri ilgililiği
- kurumsal ilgililik

gibi.

UZMANLAŞMA ve ÇEŞİTLİLİK

(bir bölgesel gelişme tartışması)

belli bir alanda
uzmanlaşma

faktörlerin ve faaliyetin
çeşitlenmesi

Uzmanlaşma ve çeşitlenme tartışmasına Ekonomik Coğrafya 'ilgili çeşitlilik' kavramı ile katıldı.

- Bölgesel müdahalenin başarısı için, bölgesel çeşitlendirme hedef alanlarının bölgesel varlıklar ve mevcut faaliyet alanları ile 'ilgili' olmaları önerildi.
- Mevcut ve yeni sanayiler arasında paylaşılan yetenekler daha çok bölge ölçeğinde etkinleşmekte, ilgili faaliyetler bölge düzeyinde dallanmaktadır (endojen büyüme).

Bölgesel varlıklar: bilgi tabanları, yetkinlikler, altyapı, işgücü, pazarlar, inovasyon kapasitesi vs.

İLGİLİ ÇEŞİTLİLİK

Paylaşılmış veya tamamlayıcı bilgi tabanları ve yetenekler yönünden aralarında ilgi olan sektörler/sanayiler.

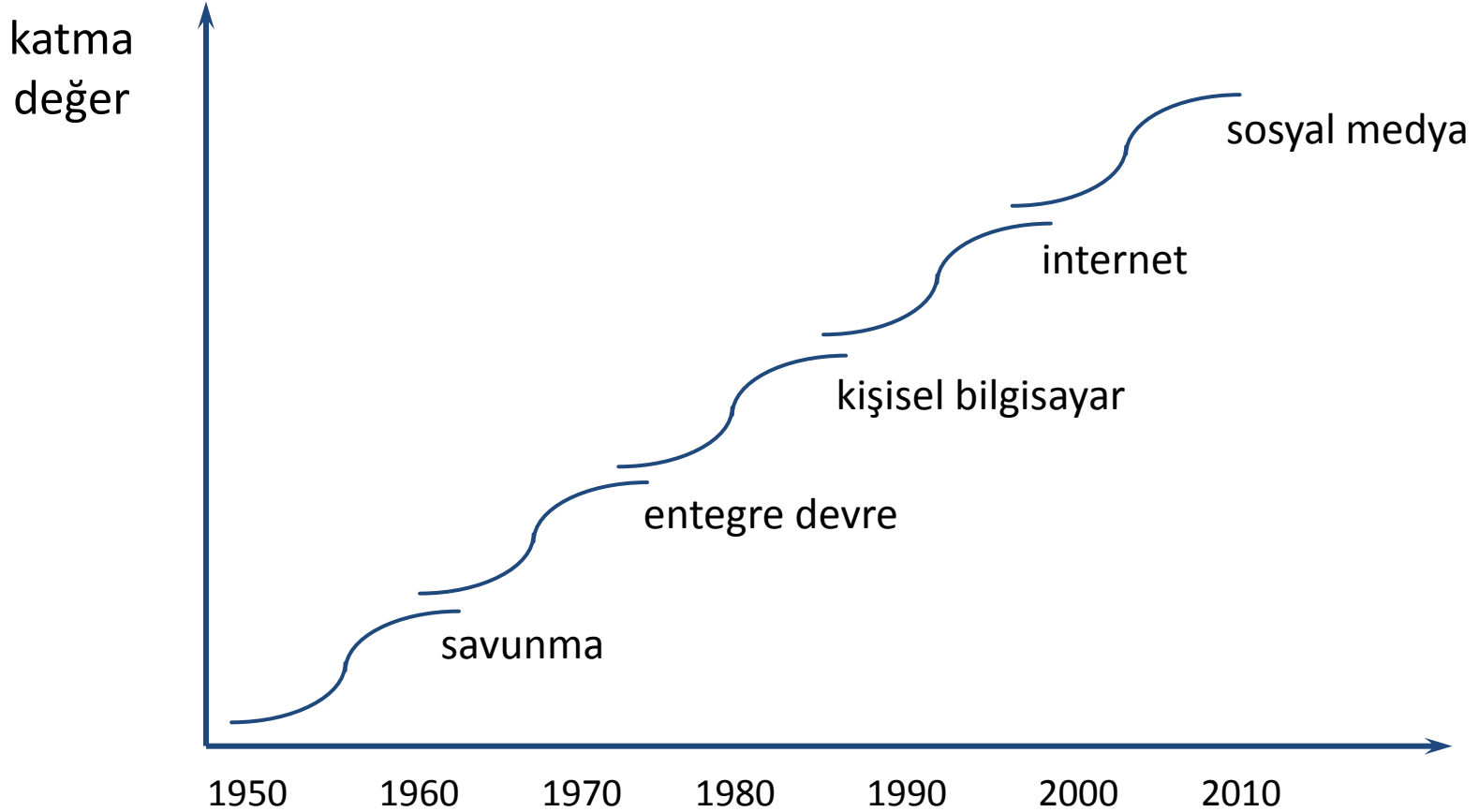
Yeni sanayiler, teknolojik olarak ilgili mevcut sanayilerden çıkarlar. Yeni sanayilerdeki yeni firmalar, ilgili yerel sanayilerden sağlanan bilgiyi ve beceriyi birleştirir ve kullanırlar.

İlgili çeşitlilik, yerelleşme ekonomilerinin uzmanlaşma gücü ile kentleşme ekonomilerinin çeşitliliğini birleştirir.

İlgili çeşitlilik, bölgesel çeşitlenmenin ana girdilerindedir.

SİLİKON VADİSİ

İlgili Çeşitliliğe Dayalı Çeşitlenme

Teknolojik paradigmalardan eş-evrimi

ÜSTÜNLÜK KURAMLARI

Mukayeseli üstünlük: teknolojik değişim ve inovasyonun rolünün ihmal edilmesi

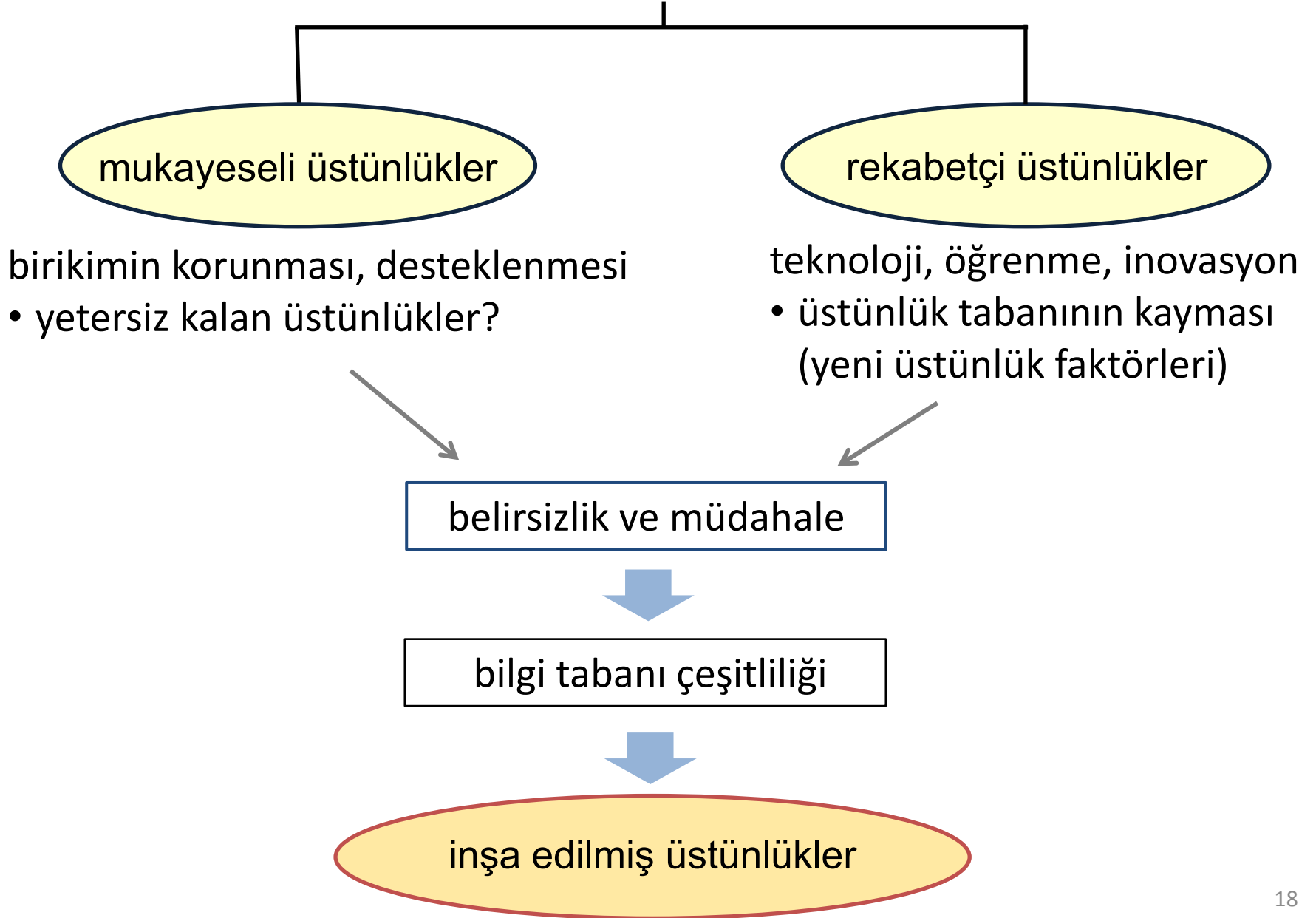
Rekabetçi üstünlük: aşırı dar piyasa odaklanması

İnşa edilmiş üstünlük:

- sınai dinamikler (ör. bilgi tabanları) ile organizasyon dinamikleri arasındaki etkileşimin önemi
- kurumsal ve ekonomik tamamlayıcılıkların daha iyi vurgulanması (ör. kamusal-özel), kamunun ekonomideki rolünün önemi
- siyasa desteğinin öne çıkarılması, siyasa müdahalesinin gerekçesi olarak pazar tökezlemesi yerine etkileşim ve bağlantı zafiyetinin kabulü

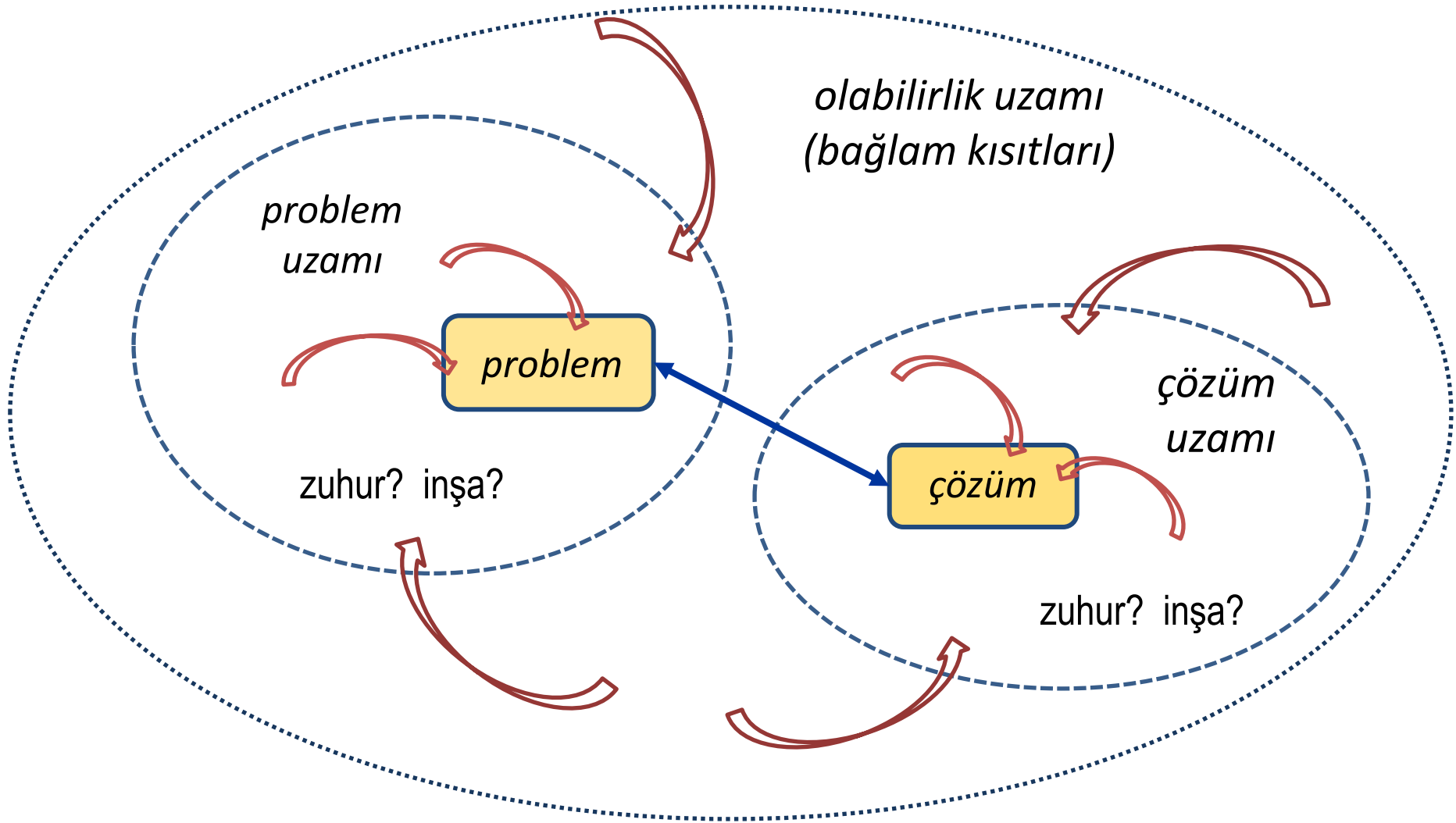
İlişki eksikliklerinin giderilmesine inovasyon faaliyeti açısından büyük önem veren 'İnovasyon Sistemi' yaklaşımı İnşa Edilmiş Üstünlük kavramının ana unsurlarındandır.

ÜSTÜNLÜK KURAMLARI

ZUHUR ve İNŞA

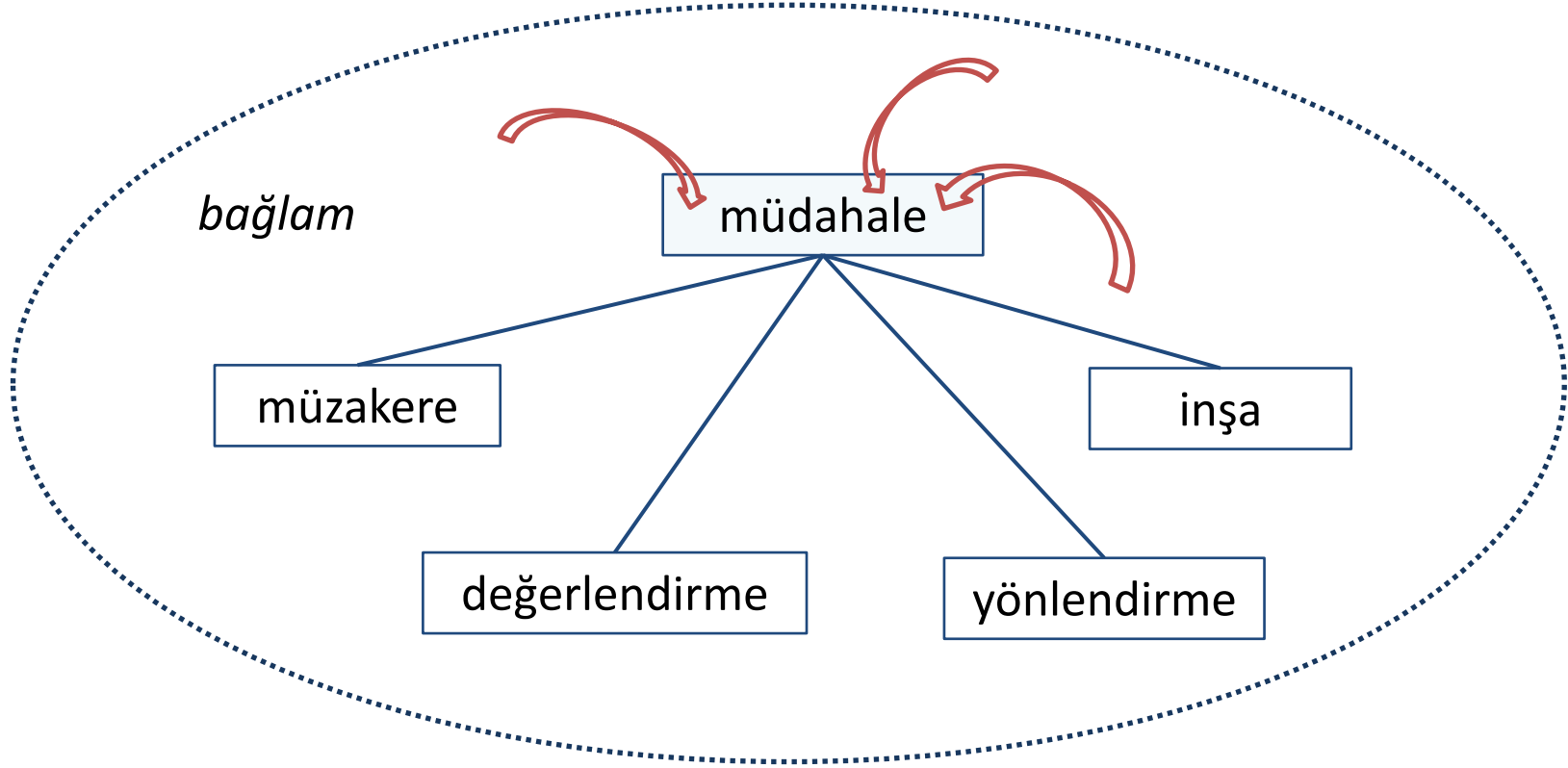
1

ZUHUR ve İNŞA

2

(Kompleksiteye inşacı/yapılandırmacı bir bakış)

müdahale: fail etkileşimlerinin yapısal tadili, bağlamın parçası olan süreç

bağlam: global 'uyum başarısı' (fitness) çevresi

global düzen: lokal faillerin ve onların ilişkilerinin toplamından zuhur eden ve kendini düzenleyen yapı

İNŞA EDİLMİŞ BÖLGESEL ÜSTÜNLÜK (İEBÜ)

Bölgesel inovasyon süreçlerinin, inovasyon sistemi yaklaşımı ile iyileştirilerek etkinlik kazanması ve iyileştirilmesi bölgesel gelişmenin önemli bir amacı olmuştur.

Bölgesel üstünlük inşasının temel hedefi bölgenin inovasyon performansı ve gelişim olanaklarını belirlemektir.

Bir müdahale aracı olarak,

- yararlanılmayan bölge potansiyellerinin ortaya çıkarılması ve
- gelecek vadede seçili faaliyetlere yaklaşım için çerçeve sunar.

İEBÜ
kavramlar

ilgili çeşitlilik

bilgi tabanları

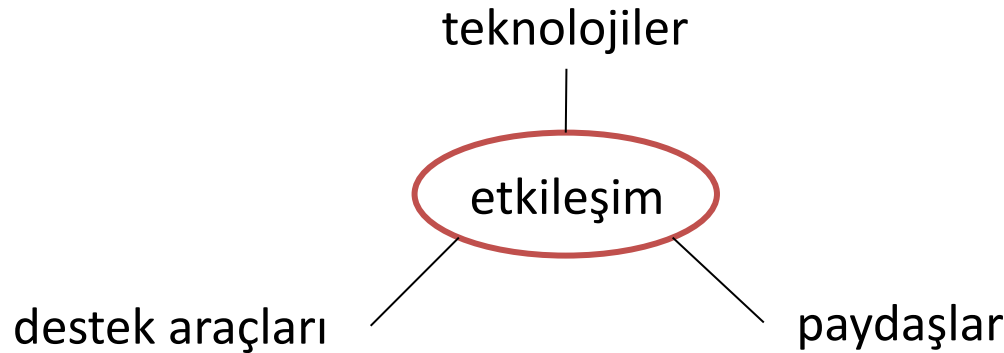
siyasa platformları

SİYASA PLATFORMU

Temel hedef,

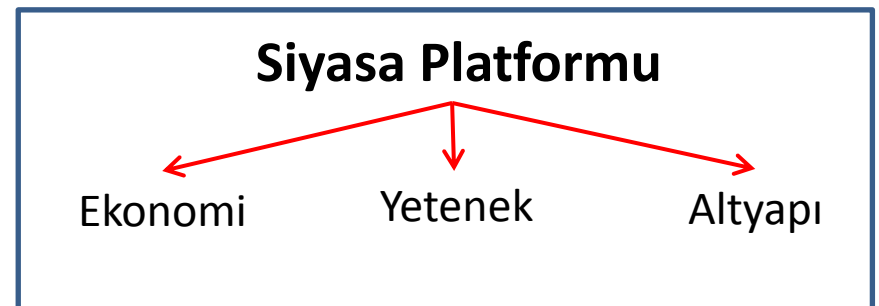
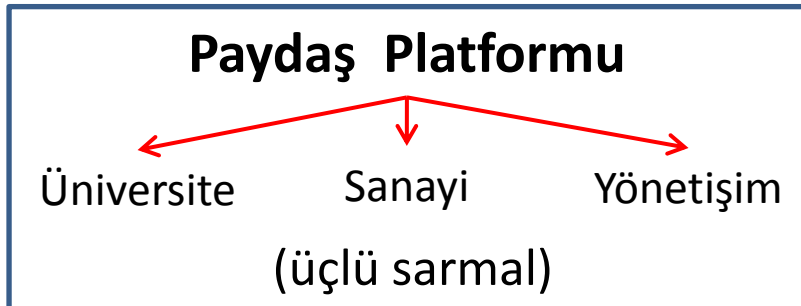
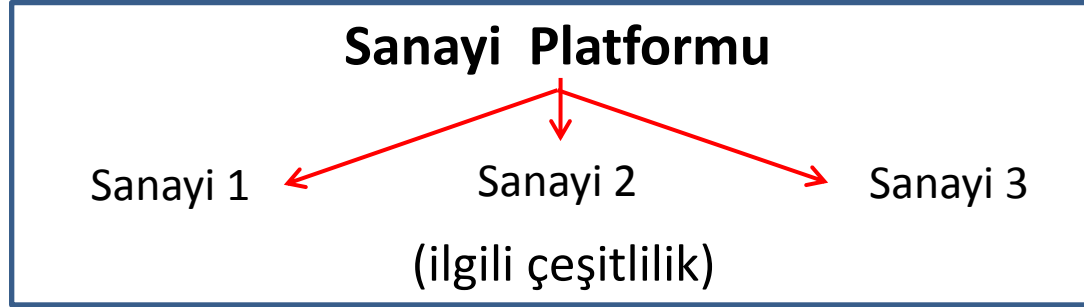
- bölgesel üstünlüğü inşa etmek,
- bölgesel inovasyon sistemi tasarımı ile sürdürülebilir bölgesel rekabetçiliği geliştirmektir.

‘Bölgesel Kalkınma Platformu’, ‘İnovasyon Platformu’ gibi isimler altında uygulanan yaklaşım, siyasa önermelerini teknoloji-destek-paydaş ortamlarında değerlendirir, değişik siyasa enstrümanları ile uygular.

İEBÜ için İNOVASYON PLATFORMU KURAMI

(Cooke, 2007)

İEBÜ vurgular

'herkese tek beden' yaklaşımının reddi
(ArGe ve neo-liberalizm siyasalarının aksine)

kapsam

- tüm bölgeler
(yüksek teknoloji ile sınırlı değil)

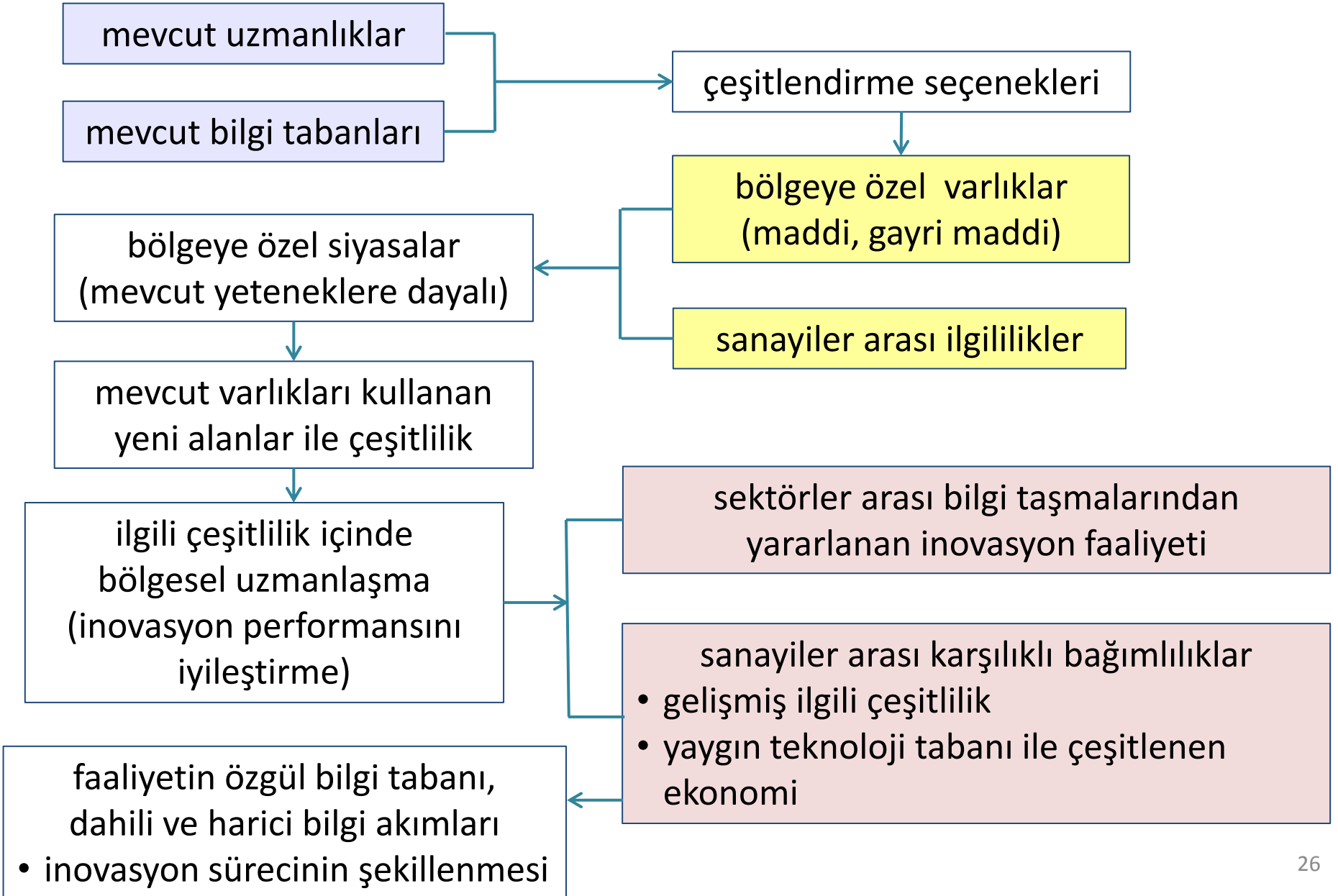
ortaklık ve öğrenme süreçleri

- bağlama özgü
- bölge ölçeğinde tanımlı

farklılaşmış bilgi tabanları

- değişik bilgi türleri
- bilgi uzmanlığı çeşitliliği
- dağıtık bilgi ağ yapıları

İEBÜ ÇERÇEVESİ

İLGİLİLİK - ÇEŞİTLİLİK

(teknolojik ilgililik özelinde)

